

устрій, який прийшов на зміну суспільству індустріальному, характеризується низкою принципово нових рис. З позицій нашого дослідження важливим фактором є зміна потреб людей, яка, зокрема, проявляється у зміні факторів мотивації до праці, підвищенні можливостей для самореалізації, нових можливостей для отримання освіти (за допомогою технологій дистанційної освіти). Основним економічними наслідком цього є зміна структури зайнятості суспільства

Перетворення праці з важкої, рутинної у висококваліфіковану, творчу, що долає будь-які форми речової залежності, усуває будь-який примус та приниження людської гідності, робить суспільні відносини більш гуманними, радикально оновлюють менталітет людини. Відтак працівники виявляються безпосередньо зацікавленими в результатах праці, забезпеченні безперебійного функціонування виробничих систем, підвищенні ефективності виробництва та конкурентоспроможності продукції.

Усе це дає змогу зробити висновок про існування також непрямого впливу процесу інтелектуалізації на ефективність економіки. Він полягає у зміні рівня суспільних знань, що змінює структуру потреб населення, детермінує нові пріоритети у структурі зайнятості та підвищує можливості для навчання. Разом це впливає на показники роботи економічної системи та рівень її ефективності. Це відбувається в такий спосіб: зміни у структурі зайнятості приводять до віддання переваги до інтелектуальній праці перед фізичною, це змінює структуру виробництва на користь інформаційної сфери. Одночасне підвищення рівня освіченості населення дозволяє виробляти більше якісної продукції, що спричиняє ріст показників виробництва.

НАТАЛІЯ КАРХУТ

ЗАКОНОМІРНОСТІ ФОРМУВАННЯ НАУКОВИХ ПАРКІВ У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Розвиток сучасного суспільства в значній мірі визначається наявністю й ефективністю інноваційних процесів, що протікають у ньому, які обумовлюють перетворення результатів науково-дослідних робіт у нові продукти, технології, послуги. Сьогодні у світі одним з найбільш ефективних механізмів реалізації такого перетворення є різні інноваційні структури і, насамперед, наукові парки. Основним завданням цих інноваційних структур є сприяння розвитку високих і надвисоких технологій. Науковий парк, будучи джерелом інноваційного розвитку, формує певну систему поширення нових знань і технологій, забезпечує прискорення процесу трансформації винаходів в інновації, а інновацій – в конкурентні переваги, створюючи тим самим фундамент для майбутнього економічного зростання.

Сьогодні в найбільш розвинутих країнах світу існують і успішно функціонують сотні таких структур, і їхня кількість постійно збільшується. Функціонування та розвиток цих утворень у більшості країн забезпечуються за рахунок різних прямих і непрямих методів державної підтримки. Функціонування всіх наукових парків відбувається за такими трьома основними моделями: американська (США, Великобританія), японська і змішана (Франція).

Американська модель наукового парку меншою мірою засновується на державному фінансуванні, а більше використовує інвестиції різних зацікавлених фірм (рис. 1). Основна частина фінансування наукових парків у Західній Європі здійснюється державою: у Великій Британії – 62%, у Німеччині – 78%, Франції – 74%, Нідерландах – близько 70%, в Бельгії – майже 100% [1]. У США і Великобританії виділяють три типи наукових парків:

- власне наукові парки;
- дослідницькі парки, що розробляють нововведення лише до стадії технічного прототипу;
- інкубатори (у США) і інноваційні центри (у Великобританії і Західній Європі), у рамках яких університети здають в оренду землю, приміщення, обладнання новоствореним компаніям.

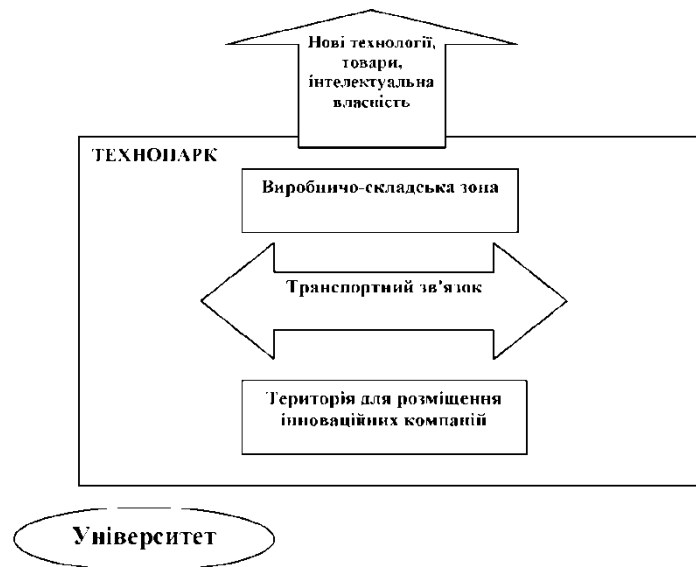

Рис. 1. Структура американської моделі наукових парків [2]

Як видно з рис. 1, науковий парк у своєму складі має певну територію, на якій функціонують інноваційні компанії, які займаються розробкою нової продукції. В межах виробничо-складської зони відбувається власне вироблення продукції та її зберігання. Університет здійснює сумісні із компаніями розробки та надає консультації. Кінцевим результатом є реалізація нових товарів або технологій, продаж патентів та ліцензій на використання розробок. Слід відмітити, що американська концепція наукових парків широко використовується з урахуванням місцевих особливостей, як базова модель створення наукових парків в усьому світі.

Японська модель наукових парків базується на державній підтримці та асоційованих комерційних компаніях. За японської моделі передбачається будівництво нових міст – так званих технополісів (рис. 2).

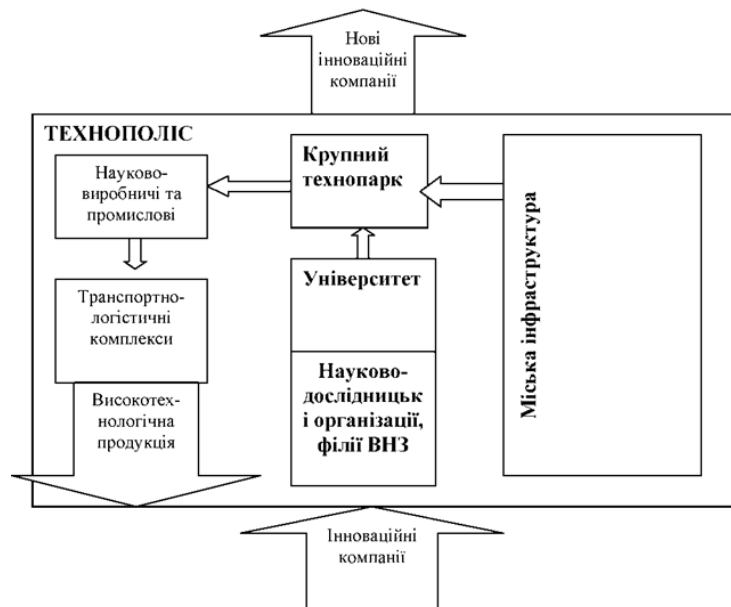

Рис. 2. Японська модель технополіса [2]

Умовами отримання статусу технополісу виступали такі вимоги як наявність у місті університету та висока ступінь розвитку транспортної інфраструктури. На відміну від американської «Силіконової долини», концепція японських технополісів висуває більш збалансований підхід до розвитку наукомісткої технології. Не обмежуючись акцентом лише на технологію, вона пропонувала створення абсолютно нових наукових парків, заповнених

дослідними і технологічними центрами, новими університетами, житловими масивами, парками і установами культури.

Перший такий проект з'явився в 1982 році: було обрано 19 зон, рівномірно розташованих на чотирьох островах країни. Технополіс має перелік чітких «параметрів»: розташування у 30 хвилини їзди від міст-батьків (з населенням не менше 200 тис. чол.) і в межах 1 дня їзди від Токіо, Нагої чи Осаки; площа не більше 500 кв. миль; сучасні підприємства, університети і дослідні центри поєднані зі зручними для життя районами; гармоніювання з місцевими традиціями і природними умовами. Технополіс має свій, обов'язковий до виконання всіма, статут. Будівництво технополісів фінансується в основному на регіональному рівні – за рахунок місцевих податків, внесків корпорацій та різних видів пільг, що надаються центральною владою. Стрижнем цілого ряду технополісів (Хіросіми, Убс, Кагосіми) є будівництво наукових містечок типу Цукуба. Деякі задовольняються розширенням наукових і інженерних факультетів місцевих університетів. Більшість університетів створюють центри «прикордонної технології» – інкубатори спільних досліджень і венчурного бізнесу.

Змішану модель наукових парків представляє парк Франції «Софія Антиполіс» – найбільший з них, розташований на Рив'єрі, на площі понад 2000 га, з числом зайнятих близько 6000 осіб.

Загалом наукові парки за своєю сутністю є ядром науково-технологічної діяльності, виконуючи рушійну функцію локомотиву інноваційного розвитку регіону. Головною метою наукових парків виступає збільшення добробуту регіону через створення умов для комерціалізації знань і технологій шляхом об'єднання на своїй території великих технологічних компаній і стартапів, університетів і інноваційних компаній, а також формування активного бізнес-середовища та створення майданчиків й інфраструктури для інноваційної діяльності. Тим самим, наукові парки сприяють трансферту технологій, створенню робочих місць для висококваліфікованих кадрів з гідною оплатою праці, розвивають культуру інновацій і підприємництва.

Отже, наукові парки є чудовим осередком для співпраці бізнесу та інститутів знань у рамках глобальної економіки. Наукові і технологічні парки сприяють економічному розвитку та підвищенню конкурентоспроможності регіонів та міст шляхом створення нових можливостей для бізнесу, зокрема для започаткування інноваційних підприємств, створення нових робочих місць для висококваліфікованих кадрів та посилення співпраці між академічними університетами і приватним сектором

ЛІТЕРАТУРА

1. *Офіційний сайт Державного комітету України з питань науки, інновацій і інформатизації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dknii.gov.ua/>.*

2. *Ревуцький С. Основні передумови та загальні риси розвитку технологічних парків у високорозвинених країнах світу //Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2009. – № 1. [Електронний ресурс]. – Режим 121 доступу: <http://www.ndiiv.org.ua/ua/library/view-osnovni-peredumovy-ta-zahalnirysy-rozvytku-tekhnolohichnykh-parkiv-u-vysokorozvynenykh-krajnakh-s.html>.*

ТЕТЯНА КЕРІМОВА
Науковий керівник:
к.е.н., доцент Комар Н. В.

СВІТОВИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-АКТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Інноваційний розвиток сьогодні визнано найбільш перспективним шляхом створення високоефективної сучасної економіки в переважній більшості держав світу. За даними ОЕСР, понад 50% світового економічного зростання забезпечується за рахунок